

OECD Employment Outlook - 2006 Edition: Boosting Jobs and Incomes

Summary in Danish

OECD Employment Outlook – 2006 udgave: Stimulering af jobs og indkomster

Sammendrag på dansk

Efter to årtier med stigende arbejdsløshed godkendte OECD-lande i 1994 et vidtrækkende sæt politiske anbefalinger, der skulle forbedre præstationerne på arbejdsmarkedet – OECD jobstrategi. Ti år senere er udfordringerne, som politikerne står over for i de fleste OECD-lande, blevet udvidet. Den oprindelige jobstrategi fokuserede hovedsageligt på måder, hvorpå man kunne skære ned på den høje og vedvarende arbejdsløshed. Samtidig med at dette stadig er en vigtig, ufærdig opgave i mange lande, er fjernelse af barrierer for deltagelse i arbejdsmarkedet blevet en nøgleprioritet, som er blevet gjort vigtigere med behovet for at begrænse de ugunstige konsekvenser af aldrende befolkninger. Det er endnu en nøgleudfordring at sikre, at mennesker og virksomheder er i stand til at drage fordel af, og hurtigt omstille sig til, ændringer, der opstår på grund af teknologiske fremskridt og globalisering.

I denne rapport undersøges nye beviser for politikker, der hjælper med til at forbedre præstationerne på arbejdsmarkedet. Den tjener som analytisk baggrund for den tilpassede OECD jobstrategi, der blev fremlagt i den medfølgende politiske rapport med titlen "Boosting Jobs and Incomes: Policy Lessons from Reassessing the OECD Jobs Strategy". Den sidstnævnte indeholder et revideret sæt politiske anbefalinger, der skal lede de nødvendige reformer.

Hovederfaringen fra dette arbejde er, at det er af vital betydning for præstationerne på arbejdsmarkedet i OECD-lande at bygge videre på fire grundpæle, nemlig fastlæggelse af en passende makroøkonomisk politik; fjernelse af barrierer for arbejdsmarkedsdeltagelse samt jobsøgning; håndtering af forhindringer på arbejds- og produktmarkedet til efterspørgslen efter arbejdskraft og smidiggørelse af arbejdsstyrkens færdigheder og kvalifikationer.

Sund makroøkonomisk politik støtter gode præstationer på arbejdsmarkedet

Baseret på vores empiriske analyse bidrager en solid makroøkonomisk politisk ledelse til at bibeholde økonomisk vækst og beskæftigelse. Prisstabilitet og et solidt budget sænker realrenterne. Disse stimulerer derimod investerings- og

arbejdskraftproduktiviteten og baner derfor vejen for højere lønninger og beskæftigelse. Lave realrenter stimulerer muligvis også innovation med yderligere potentielle gevinster for arbejdskraftproduktivet og beskæftigelse. Som det beskrives herunder, spiller makroøkonomisk politik også en rolle indenfor fremme af økonomisk stabilitet og hjælper med til fremskyndelsen af gevinsterne fra strukturelle reformer.

Fjernelse af barrierer for arbejdsmarkedsdeltagelse og jobsøgning

Reformer indenfor skat og sociale ydelser, kombineret med veldefinerede "aktiverings" politikker har vist sig at være effektive indenfor øgning af arbejdsmarkedsdeltagelsen, selv om disse reformer skal være veldefinerede og implementeres, hvis de ikke skal vise sig at være for dyre for statskassen.

Én måde, hvorpå man kan fremme arbejdsincitamentet, er ved at skære ned på understøttelsesniveauerne og varigheden heraf. Men nye beviser peger også i retning af, at "aktiverings" politikker – hvis de er veldefinerede og effektivt implementeret - kan hjælpe med til at udligne disse arbejds motivationshæmmende effekter og forbedre chancerne for genbeskæftigelse for de arbejdsledige, samtidig med at de opnår sociale mål. Aktiveringspolitikker involverer foranstaltninger, der håndteres gennem effektive og ressourcestærke offentlige arbejdsformidlinger, så man tilsikrer, at de arbejdsledige aktivt søger arbejde og opmuntres til at finde nye jobs. Effektive aktiveringspolitikker involverer en blanding af gulerod og pisk, som kan gives gennem offentlig eller privat beskæftigelsesservice, så man tilsikrer, at de arbejdsledige støttes effektivt i deres jobsøgningsindsats, og at de derfor også aktivt søger efter jobs. De kan suppleres med skattefradragsreformer, inklusive i-arbejde fordele for at øge de finansielle incitament for at arbejde, samtidig med at de dæmper i-arbejde fattigdommen.

Denne fremgangsmåde udvides i nogle lande til andre ikke-beskæftigelses ydelser så som sygdom-, handicap-, socialhjælps- og aleneforsørgerydelser. Dette er vigtigt. I nogle lande har en stigning i antallet af personer på sådanne ydelser ganske vist gået hånd i hånd med udviklingen i at sænke arbejdsløsheden. Ligeledes justerer lande pensionssystemer for at sikre, at arbejdstagere har et incitament for at arbejde længere, efterhånden som levealderen stiger.

Og familievenlige politikker så som muligheden for børnepasningsstøtte og fjernelse af forhindringer i forbindelse med deltidsbeskæftigelse vil muligvis smidiggøre deltagelsen af visse grupper og fremme overgangen fra sociale ydelser til beskæftigelse.

Tilpasning af beskæftigelsesregulativer og lønfastsættelsesmetoder samt fremme af produktmarkedskonkurrence

Samtidig med at skatte- og velfærdsreformer smidiggør arbejdsmarkedsdeltagelsen, er det lige så vigtigt, at politik tillader en udvidelse af efterspørgslen efter arbejdskraft, så den retter sig ind efter større udbud.

For det første vil foranstaltninger til fremme af fleksible arbejdstidsarrangementer og deltidsbeskæftigelse – implementeret igennem arbejdsgiver-arbejdstager aftaler – muligvis hjælpe med til at sikre større valgmuligheder for arbejdstagerne i forbindelse

med arbejdsplaner og også hjælpe med til at fremme arbejdskraftdeltagelse indenfor visse grupper så som unge forældre og ældre arbejdstagere.

For det andet vil en alt for streng lovgivning besværliggøre arbejdskraftmobiliteten, reducere den dynamiske effektivitet i økonomien og begrænse jobskabelsen. Men innovative reformveje er opstået med det formål at indgyde til større arbejdsmarkedsdynamik samtidig med, at de yder arbejdstagerne tilstrækkelig beskyttelse. Dette inkluderer at gøre juridiske procedurer mere forudsigelige og "flexicurity" – dvs. et tiltag, der smidiggør ansættelses- og opsigelsesbeslutninger, og som samtidig yder effektive serviceydelser indenfor genbeskæftigelse samt indkomststøtte til de, der mister jobbet. Partielle reformer, så som at reducere beskyttelse af tidsbegrænsede kontrakter og samtidig lade beskyttelse af permanente kontrakter forblive uændret, kan muligvis skærpe dualitet, forværre sociale uligheder og sænke produktionsvæksten.

For det tredje bør reallønnen justeres fleksibelt som svar på udbuds- og efterspørgselspresset. I denne henseende finder denne rapport, at både decentraliserede og centraliserede forhandlinger ofte resulterer i bedre beskæftigelsespræstationer, end når forhandlingerne foregår på sektorniveau. Den seneste udvikling antyder, at moderate, lovlige minimumslønninger generelt ikke undergraver beskæftigelsen, men også at det er vigtigt med et tilstrækkeligt spillerum for lønninger under det niveau for unge og muligvis øvrige sårbare grupper. Minimumslønninger kan være et anvendeligt komplement til i-arbejde fordele ved at hjælpe med til, at det betaler sig at arbejde, hvis sidstnævnte er godt designet.

For det fjerde er der stærke beviser for, at høje skatter på lønninger og socialudgifter reducerer beskæftigelsen markant, især blandt lavproduktivitetsarbejdere. Der bør implementeres skattereformer for at fremme arbejdsincitamentet hos lavtlønnede arbejdere som en afgørende del af et solidt fiskal- og skatteregi, der er befordrende for økonomisk vækst.

Sluttelig er et konsistent empirisk fund en urimelig beskæftigelseeffekt af konkurrenceforvridende produktmarksregulativer. Sådanne metoder besværliggør skabelsen af nye forretningsområder indenfor sektorer, hvor der er en stærk potentiel vækst. Mere generelt holder de priserne kunstigt oppe og holder derfor gennemsnitsreallønnen for økonomien nede som helhed. Herudover vil håndtering af juridiske hindringer og administrative forhindringer i forbindelse med oprettelsen af nye virksomheder give næring til et iværksætterklima.

Sikring af, at arbejdstagere har de rette færdigheder, kan hjælpe med til at skabe flere og bedre betalte jobs

Livslang uddannelse kan bidrage til højere økonomisk vækst og samtidig reducere fattigdom og formilde ulighed. Der er stærke beviser for, at arbejdstagere med en uddannelse har bedre beskæftigelsesudsigter end de, der ikke har nogen uddannelse. Og uddannelse smidiggør overgangen fra midlertidige arbejdsarrangementer til fast beskæftigelse. Men adgangen til uddannelse er fordelt meget uens blandt den voksne arbejdsstyrke i alle lande: dem med den korteste uddannelse og færreste kvalifikationer deltager i langt mindre grad i uddannelsen.

Livslang uddannelsespolitik bør først sikre, at uddannelsesmarkedet fungerer godt. I denne henseende kan veltilrettelagte systemer af anerkendelse af kvalifikationer, erhvervsvejledning, oplysninger om indhold og udbytte af de udbudte kurser samt udførelse af overvågning af uddannelsesudbydere hjælpe.

Der er også finansielle og tidsmæssige indskrænkninger ved investering i arbejdstageres færdigheder. En individuel virksomhed har måske generelt set ikke tilstrækkeligt med økonomiske incitamentter til at investere sammenlignet med virksomhedsspecifikke færdigheder hos medarbejderne – selv når dette kunne betale sig for økonomien samlet set. Selv om der er behov for mere forskning på dette område, er offentlig støtte mere effektiv, når den afstemmes med bidrag fra den individuelle modtager eller virksomhed, fx når der er et element af medfinansiering af uddannelse i den. Og uddannelsesorlov hjælper muligvis med til at reducere tidsbegrænsninger, især for dårligt stillede grupper. Generelt kan aktiv deltagelse fra arbejdsmarkedets partnere indenfor design og implementering af livslang uddannelsespolitik fremme succes for programmet.

Samspil og synergi mellem politiske områder og den makroøkonomiske politiks rolle

Samspil mellem makroøkonomiske chok (så som ændringer i produktionsvækst eller olieprisstigninger) og strukturelle politiske indstillinger spiller en stor rolle ved fastlæggelsen af præstationerne på arbejdsmarkedet.

Det faktum, at chok i hele økonomien kan have et samspil med andre politikker om at skade jobs, højner vigtigheden af at undgå omfattende makroøkonomiske udsving og afdæmpe ugunstige chok. Stabilitetsorienteringen indenfor monetær politik, ofte formuleret som eksplicite eller implicite inflationsmål, hvilket gør sig gældende på de fleste områder i OECD, bør være en hjælp i denne henseende. Fiskal politik spiller også en rolle indenfor stabilisering af samlet efterspørgsel gennem indbyggede regler (automatiske stabilisatorer) og potentielt gennem skønsmæssige ændringer i udgifter og beskatning, selv om erfaringen viser, at sidstnævnte muligvis ender med skuffende resultater. Fiskal stabilisering er især vigtig i lande, der ikke har en national monetær politik. Men for at fiskal politik kan få lov til at spille en rolle i stabiliseringsformål, er det nødvendigt overordnet at have solide offentlige finanser, hvilket desværre ikke har været tilfældet i mange OECD-lande i de seneste år.

Stabilitetsorienteret makroøkonomisk politik fremskynder muligvis også beskæftigelsesfordelene fra beskæftigelses- og produktmarkedsreformer. Der er muligvis behov for monetær og/eller fiskal politik, så man kan opnå et større forsyningspotentiale i økonomien som et resultat af strukturelle reformer og derved nå op på makroøkonomisk stabilitet tidligere, end hvis justeringen udelukkende gjaldt for markeder. Hvis man sørger for, at den samlede efterspørgsel ikke får lov til at afvige alt for meget fra det samlede udbud, bliver folk muligvis også mere imødekommende overfor reformer.

Politiske pakker

Erfaringerne i løbet af de sidste to årtier viser, at der ikke findes en enkel kombination af politik og institutioner til opnåelse og bibeholdelse af gode præstationer på arbejdsmarkedet. Adskillige succesrige spillere kombinerer lave velfærdsunderstøttelser og begrænset beskatning i finansieringen af disse fordele lige som mild lovgivning vedr. ansættelsestryghed. Kollektive overenskomster spiller en begrænset rolle i disse lande. Resultatet er høje beskæftigelsesrater, der er opnået ved hjælp af få udgifter for statskassen men også relativt store indkomstuensartetheder. Øvrige succesrige lande, karakteriseret ved stærk vægt på koordinerede, kollektive forhandlinger og social dialog, tilbyder generøse sociale ydelser men aktiverer arbejdssøgende gennem fremskaffelse af uddannelsesmuligheder og andre aktive arbejdsmarkedsprogrammer. I disse lande er beskæftigelsesregulativerne mere restriktive end det er tilfældet med andre succesrige spillere. Disse lande har opnået høj beskæftigelse og lave indkomstuensartetheder, men til høje budgetmæssige omkostninger.

Et fællestræk for de to forskellige pakker er, at der er lagt vægt på makroøkonomisk stabilitet og en stærk produktmarkeds konkurrence. Herudover yder de fleste af de succesrige lande stærk jobsøgningsstøtte.

Der er behov for at implementere de fire grundpæle i den reviderede strategi på en sådan måde, at den er forenelig med nationale institutioner og fremgangsmåder. Der er måske en stærk uvilje mod at indføre nogle af de anbefalede politikker, da udgifterne synes koncentreret omkring specielle og velorganiserede grupper, hvorimod fordelene spredes mere og/eller går til uorganiserede grupper. Herudover vil udgifterne være synlige tidligt i reformprocessen, hvorimod fordelene først virkeliggøres med tiden.

Men implementeringsproblemer bør ikke tjene som undskyldning for passivitet. Omkostningerne til passivitet er fortsat svage præstationer på arbejdsmarkedet og manglende evne til at realisere potentialet for at hæve levestandarden i en tid, hvor de vil komme under stærkt pres fra aldrende befolkninger. Den opnåede succes i nogle lande i løbet af det seneste årti viser, hvad man kan opnå, hvis der er tilstrækkelig politisk vilje til reformer.

© OECD 2006

Denne oversigt er ikke en officiel OECD oversættelse.

Reproduktion af denne oversigt er kun tilladt på betingelse af, at OECD copyright og titel på den originale publikation nævnes.

Flersprogede oversigter er oversatte uddrag af OECD publikationer oprindeligt publiceret på engelsk og fransk.

De er gratis tilgængelige på OECD Online Bookshop www.oecd.org/bookshop/

For yderligere oplysninger bedes man kontakte OECD Rettigheder og Oversættelser, Direktoratet for Offentlige Anliggender og Kommunikation.

rights@oecd.org

Fax: +33 (0)1 45 24 94 53

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal
75116 Paris
Frankrig

Besøg vores website www.oecd.org/rights/

